Onderwerpen afronding Vluchthaven (I): Brainstorm

Algemeen beeld asielproblematiek, knelpunten stad en verbeelding van de toekomst

Momenteel hoge instroom asielzoekers, vooral Eritrea vanuit andere delen EU. Mensen die worden afgewezen zullen vervolgens richting gemeenten gaan. We hebben kraakpanden (Vluchtmarkt) en zijn dus populair. De rijksopvang zit momenteel bommetje vol.

Er lijkt vermenging te ontstaan met Occupy (fungeren als penningmeester voor donaties Vluchtmarkt. Daar is Marjan Sax ook bij betrokken. Wat betreft de Vluchtgarage constateren we dat er een (strategische) onwil is om informatie te delen met de gemeente. Tijdens werkbezoek hebben we aangeboden om de bewoners van de VG te laten toetsen door IND en DTV (een soort voorwas) zodat we sneller weten hoe we verder kunnen met de mensen uit dat pand. Dat is geblokkeerd.

Voor de bespreking hebben we een 1ste versie gemaakt van een "denkmodel"(zoeken nog naar een beter woord), waarin we proberen de actualiteit van de VH en VG te integreren met de intenties van het beoogde programma Vreemdelingen: een Amsterdamse (G4) aanpak om perspectief te kunnen bieden aan degenen die dit willen. We werken met een korte en een langere termijn. We zijn van mening dat het Rijk moet gaan bijdragen aan het bieden van onderdak aan extra kwetsbaren.

Voor het uitvoeren van een programma Vreemdelingen hebben we enkele locaties nodig, gericht op het tijdelijk verblijf van extra kwetsbare mensen, maar ook voor mensen die bezig zijn met een terugkeertraject en dat niet vanaf de straat kunnen doen. Daarbij is het voor de toekomst ook relevant om leer/werkervaring te kunnen opdoen, als activiteit en invulling van doelen.

Op kortere termijn komen er verschillende onderdaklocaties vrij (o.a. van Arkin). Van Arkin hele gebouw aan het Surinameplein per 1-10-2014 (, 90 kamers, eigendom Delta Lloyd), opvang aan de Dolhaantjesstraat (Geuzenveld). Maar ook is voormalige opvang van HVO Straetenburgh, Vechtstraat al paar maanden leeg, (60 kamers, eigendom Stadsdeel Zuid). Ook bejaardenhuis St Jacob is aan het leeg komen. Belangrijk is wel om ons te realiseren dat relatief grootschalig onderdak een goed beheer vraagt. Dat is ook een lastig probleem van de Vluchthaven (toch een soort vrijstaat). Het kan betekenen dat we de Havenstraat niet echt nodig hebben.

Over aantallen Vluchthaven (zie ook monitor)

- Bij elkaar genomen zijn er nu 122 personen opgevangen (Vluchthaven + MOO)
- Binnen deze groep speelt bij globaal 50 (van de 60) personen GGZ/SOMA problematiek. De GGZ/SOMA problematiek belemmert de terugkeer of het nadenken daarover. Daaronder ook enkelen waarbij opname (RM/IBS) verwacht mag worden. De GGD komt deze week met haar voorlopig advies om te voorzien in een stabiel onderdak zodat behandeld kan gaan worden.
- Momenteel hebben 14 personen te kennen gegeven terugkeer te overwegen, wo 5 Ethiopiers.
- Eveneens zijn er nog 14 personen waar een juridische procedure loopt.

Bouwstenen afronding VH (I)

Over onderdak voor de groep met GGZ/SOMA problematiek

- Gesteld mag worden dat Teeven voor deze groep een zekere verantwoordelijkheid draagt. Het onlangs verschenen rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid stelt dat vreemdelingen met psychische en psychiatrische problemen niet altijd de zorg krijgen die zij nodig hebben. De pilot van de VH maakt dit ook duidelijk: 40% heeft GGZ problematiek.
- Onderdak en behandeling zijn nodig om met deze groep vooruitgang te kunnen boeken. Bij onderdak in AZC mist de behandelcomponent en er is momenteel ook tekort aan opvangcapaciteit door toename van aantal asielaanvragers.
- Het bieden van onderdak elders in Amsterdam is eveneens een hele grote opgave. Oplossing zou kunnen zijn om de Straetenburgh (Vechtstraat 92) weer in bedrijf te stellen. Eigendom van SD. Begin dit jaar is huur opgezegd door SD aan HVO. HVO is bereid om beheer en begeleiding uit te voeren. (verkennend gesprek gehad met Clemens Blaas). Equator kan vlot starten met behandeling van GGZ. Bestuurlijk overleg BM – Sebastiaan Capel!
- Er moet rekening worden gehouden met onderdak/behandeling van 6-12 maanden.
- **Kosten voor onderdak en begeleiding moeten voor rekening gaan komen van Rijk.** De middelen van Programma Vreemdelingen houden geen rekening met deze ontwikkeling.

Over terugkeerders

- We weten nu nog niet hoeveel mensen voor 1 juni daadwerkelijk willen terugkeren. We weten wel dat de meesten niet weg zullen zijn op 1 juni. Deze mensen moeten we in beeld en onderdak houden “for the time beeing”.
- Deze week start ook Mohamed Elmi gesprekken met Somaliërs (uit verschillende delen), waarbij ook een verbinding wordt gezocht met werk in Somalië of zelfs in Kenia. (zie bijlage)
- Qua verlengd onderdak zijn er twee opties: het VBL (Ter Apel) of ergens in Amsterdam. Dat laatste heeft het voordeel dat de “helpers” (zoals Elias, Mohamed, IOM, SVAZ) hun werk kunnen afronden.
- **Kosten voor onderdak dan voor gemeente als Teeven onderdak GGZ betaalt.**

Over mensen in procedure

- Dit is een combi van kwetsbaren (art 64 aanvraag) en herhaalde asielverzoeken. Het lijkt zo te zijn dat de IND zeer streng is bij de aanvragen van de Somaliers. Tot nu toe is iedereen afgewezen, incl. een oude vrouw.
- Bij een enkeling zal de zaak nog worden voorgelegd bij Teeven, maar ook hier grote terughoudendheid bij IND/DTV.
- Opvang wordt geboden aan zwangeren (+ partners). Maar op dit moment zijn er 2 vrouwen (+ 1 partner) die weigeren naar opvang in Goes te gaan. Reden: daar is geen netwerk.
- **Het zou redelijk zijn als Teeven de huidige “nog in procedure-groep” (17) opvang gaat bieden in een AZC, hangende de uitkomst.**

Wat zou resteren op 1 juni?

- Als tot overeenstemming wordt gekomen om vooralsnog onderdak te bieden aan bovengenoemde groepen (50 GGZ + 15 Terugkeer + 15 Procedure) dan resteren er nog ongeveer 45 personen die niet bijzonder kwetsbaar zijn.
- Dit zijn nu nog even ruwe getallen, er kunnen nl. “dubbels” zijn (bv. zowel procedure als GGZ)
- Gemeld moet worden dat bij een 5 tal vrouwen een serieus vermoeden bestaat mbt (gedwongen) prostitutie.

Stappenplan ontruiming

- De groep heeft tot nu toe altijd het adagium afspraak = afspraak gehanteerd. Ook wanneer het gaat om het verlaten van een pand. Echter, om zeker te stellen dat de groep het pand op 2 juni verlaat moet een civiele ontruimingsprocedure worden gevoerd (Dit blijkt ook uit een second opinion door Kennedy Van der Laan. Een rechtsgang is noodzakelijk om ontruiming af te dwingen).

- Het is nu van belang om zo snel mogelijk een zittingsdatum aan te vragen (uiterlijk eind van deze week). Vanaf het moment dat de zitting wordt aangevraagd is het openbare informatie dat de gemeente een ontruimingsprocedure voorbereid.

- Dit leidt tot de volgende planning:

Activiteit	Datum
Mondeling en per brief aan alle individuen aanzeggen beëindiging Vluchthaven	Week 5 mei Bezoek BM 14 mei
Aanvragen zitting	zsm
Dagvaarden alle bewoners	8 mei
Zitting	16 mei
Uitspraak	30 mei
Effectueren ontruiming	2 juni (31 mei valt op een zaterdag)

- Let op: Er wordt getracht de personen zonder perspectief op verblijf, die niet welwillend zijn om mee te werken eerder dan 1 juni uit het pand te verwijderen. Dit kan enkel in woord en niet in daad (hiervoor is een rechtsgang noodzakelijk). Een separate rechtsgang specifiek voor deze personen heeft geen toegevoegde waarde aangezien parallel de brede rechtsgang tegen de hele groep loopt.

Bestuurlijk overleg met Teeven

- Welke verantwoordelijkheid dient door wie gedragen te worden, mn. als het gaat om de extra kwetsbaren (de groep van 50)? Teeven wordt inmiddels behoorlijk bekritiseerd op het gebied van het uitzetten van zieke mensen (bv naar Guinee). Dat speelt ook binnen de G4. Uitzetten lijkt voor te gaan op de hulp aan zieke mensen (is ook onderwerp overleg BM G4-vreemdelingen). Als Teeven bereid is de kosten te dragen van onderdak en begeleiding van de groep van 50 dan laat hij daarmee zien dat hij invulling wil gaan geven aan een vorm samenwerking tussen gemeente en rijk (en waar hij waarschijnlijk ook toe zal worden gedwongen door aanstaande uitspraak Raad van ministers (ECSR). Lijn moet worden: Rijk draagt kosten, lokaal kan de mogelijkheid tot onderdak en hulp/zorg worden bezien.
- Op termijn (2015) kan ook worden gedacht aan de inzet van enkele leeggekomen bejaardenhuizen in/bij grotere gemeenten en daardoor in de nabijheid van zorgaanbieders (GGZ). Je kan gaan denken aan het bieden van tijdelijk onderdak aan zowel extra kwetsbare mensen (met zorgcomponent) als aan ongedocumenteerde vreemdelingen die besloten hebben terug te willen keren, maar nog een kort traject nodig hebben. In Amsterdam kan ook worden onderzocht wat bij ons mogelijk is. (Doen wat werkt!)
- Het continueren van de Vluchthaven als tijdelijke onderdaklocatie voor de korte termijn kan worden overwogen. Maar dan alleen voor het bieden van onderdak aan mensen die zich niet verbonden voelen met “We are here”. (zie hieronder)

Bespreking ambtelijk DTV/IND/SVAZ/Ministerie/Gemeente

- Aanstaande vrijdag (9/5)vindt op verzoek van DTV dit overleg plaats. Hierbij zal gemeente worden gevraagd welke stappen worden gezet ter beëindiging van VH.
- Wat moet worden ingebracht vanuit gemeente/ OOV als voorbereiding BO?

Vluchthaven (II) ??????

- We hebben gemengde gevoelens over het opereren van “supporters”. Een aantal mensen is positief over de aanpak (activering) van de gemeente in de VH. Maar tegelijkertijd wordt ook weer op 5 mei een demo georganiseerd of ondersteund. We bemerken dat er in de VH nog steeds een discussie is over het vreemdelingenbeleid en dat zorgt ervoor dat er nog steeds weinig mensen durven te zeggen dat ze terug willen keren. Groepsdruk zal er in VH II ook zijn
- Gedwongen terugkeer lukt zelden, dus de asielzoeker heeft in zekere zin de macht, zeker nu de druk steeds groter wordt om onderdak te moeten bieden aan vreemdelingen (shelter, food, clothes, ECSR). De houding van Ethiopië is teleurstellend omdat zij niet willen meewerken aan gedwongen terugkeer van burgers (*alleen vrijwillig).
- De vrijwilligers willen zich nu ook wel bezig houden met terugkeer, gesprekken voeren etc. (want als er 30 mensen zouden terugkeren, dan is de VH een succes en komt er onderdak voor de volgende groep). Maar toen eerder werd gevraagd om duidelijker (eerlijker) te willen zijn tegen de asielzoekers, was de houding “De asielzoeker kiest zelf, daar bemoeien we ons niet mee”. Omdat er zoveel verschillende types rondlopen (activistisch, persoonlijke belangen) voel ik niet voor een “oncontroleerbare rol” in dit veld.

- Pas half mei gaan er vluchtelingen uit de Vluchtgarage naar Vluchtelingenwerk IJmuiden voor dossieronderzoek. Mocht het al zo zijn dat er aan een VH (II) gedacht wordt dan is het vrijwel onmogelijk dat van 100 mensen op 1 juli bekend is wat het resultaat is.
- Een eerder aanbod van mij om alvast een 1ste screening te laten doen via IND/DT&V is vlak na het bezoek aan de VG afgewezen omdat men de gemeente niet vertrouwde. Zo gaat het dus.
- Intussen gaat het gerucht dat de "groep van 33" onderdak gaat krijgen in de Vluchthaven (II). (in april 2013 wel geregistreerd, maar konden toen verblijf in de Vluchtkerk niet aantonen). Dit wordt oa. gevoed door Henk, vlgns SVAZ.

Beëindiging Vluchtgarage en Vluchtmarkt

- Het stadsdeel Zuidoost heeft vergaande plannen voor ingebruikname (sloop) van de Vluchtgarage. Het OM heeft aangegeven dat de plannen voldoen en dat na een verzoek door het stadsdeel begonnen kan worden met de ontruimingsprocedure. Vraag is of het wenselijk is om nu de ontruimingsprocedure te beginnen of om nog even te wachten. Een keuze hierover moet in relatie met de beëindiging van de Vluchthaven worden bezien (zie stroomschema in de bijlage). Hierbij moet ook de vraag worden beantwoord of de gemeente (tijdelijk) onderdak wil verlenen aan groep in de Vluchtgarage of slechts aan extra kwetsbaren en personen die actief willen meewerken aan de eigen toekomst (en hiertoe zelf ook al stappen hebben gezet). Volgende week donderdag spreekt u met de stadsdeelvoorzitter over de planning van de beëindiging van de Vluchtgarage.

- Bij de weekendmap is informatie over de ingebruikname van de Vluchtmarkt gevoegd. Er zijn plannen voor ingebruikname per 1 juli van de 2 gekraakte woningen waarvan Rochdale de eigenaar is. Het OM heeft in afstemming met OOV de plannen beoordeeld en de plannen lijken voldoende voor ingebruikname. Indien het reguliere kraakbeleid wordt gevolgd is de volgende stap dat het OM de ontruimingsprocedure start (doorlooptijd maximaal 8 weken tot ontruiming).
- Bekend is dat de laatste weken flink verbouwd is in de gekraakte panden. Volgens vrijwilligers worden de panden klaargemaakt voor de opvang van vrouwen en kwetsbaren. Voor zover bekend verblijft er nog geen grote groep mensen in de panden.
- Ook blijkt uit sociale media dat er betrokkenheid is vanuit de kraakbeweging en de occupybeweging. De politie monitort dit en is alert op eventuele bijzonderheden die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde bij een eventuele ontruiming.

- **Stemt u in met het conform regulier kraakbeleid starten van de ontruimingsprocedure? Wenst u hierover eerst met de driehoek te spreken**? Dit besluit kan worden bezien in relatie met de planning van de beëindiging van de Vluchthaven en de voorgestelde opvang voor extra kwetsbaren in Amsterdam. Indien zich extra kwetsbaren in de Vluchtmarkt bevinden is het zaak deze voor de ontruimingsdatum elders onder te brengen zodat vanuit een locatie met bed, bad en brood passende zorg kan worden geboden.